

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเพื่อหาความชุก และความสัมพันธ์ระหว่างความชุกกับ พฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิในทางเดินอาหาร ของนักเรียนศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทย ภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในอำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมดจำนวน 7 แห่ง จำนวนนักเรียนที่ ได้รับการตรวจอุจจาระ และถูกสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิในทางเดิน อาหาร ได้แก่ การมีส้วม การใช้ส้วม การใช้รองเท้าน้ำ พฤติกรรมในการรับประทานอาหาร การ บริโภคอาหารที่ปรุงด้วยเนื้อสัตว์และปลาสุกๆ ดิบๆ การบริโภคผักสด และการรับประทานยาถ่าย พยาธิ โดยในการศึกษานี้ผู้ที่ตรวจอุจจาระ คือ เจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรมจุดทัศนากรของ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ทำการตรวจหาหนองพยาธิ โดยวิธี Kato's thick smear technique และผู้ที่ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ คือ ผู้ปกครองนักเรียน โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือน พฤษภาคม 2553 ถึงเดือนกรกฎาคม 2553 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และ การหาความสัมพันธ์ระหว่างความชุกและพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิใน ทางเดินอาหาร โดยใช้ Chi-square test และ Fisher's exact test การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกได้เป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านลักษณะประชากรนักเรียนศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้า หลวง” อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความชุกของโรคหนองพยาธิในทางเดินอาหารของนักเรียนศูนย์การเรียน ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความชุกของโรคหนองพยาธิในทางเดิน อาหารกับลักษณะประชากรของนักเรียนศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” อำเภอ คอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 4 ข้อมูลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความชุกของโรคหนองพยาธิรายชนิดกับ พฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิในทางเดินอาหารของนักเรียนศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทย ภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านลักษณะประชากรนักเรียน

ข้อมูลด้านลักษณะประชากรนักเรียน เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 53.2 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 46.8 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 10 - 14 ปี และ 5 - 9 ปี รองลงมาอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 0 - 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.1 ร้อยละ 35.6 และ ร้อยละ 15.1 ตามลำดับ นักเรียนระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 66.3 และระดับอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 33.7 ส่วน ภาวะโภชนาการของนักเรียน ส่วนใหญ่มีภาวะโภชนาการอยู่ในเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 66.8 น้าหนักต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 16.6 ซึ่งเป็นอันดับสอง รองลงมาจากนักเรียนส่วนใหญ่ ส่วนน้าหนักมากเกินเกณฑ์มีเพียงร้อยละ 1.5 (ข้อมูลแสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ลักษณะทางประชากรของนักเรียน

ข้อมูลด้านลักษณะประชากร	จำนวน (N=205)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	96	(46.8)
หญิง	109	(53.2)
อายุ (ปี)		
0 - 4	31	(15.1)
5 - 9	73	(35.6)
10 - 14	74	(36.1)
15 - 19	27	(13.2)
ระดับชั้นเรียน		
อนุบาล	69	(33.7)
ประถมศึกษา	136	(66.3)
ภาวะโภชนาการ(น้าหนักตามเกณฑ์อายุ)		
น้าหนักน้อยกว่าเกณฑ์	34	(16.6)
น้าหนักค่อนข้างน้อย	31	(15.1)
น้าหนักตามเกณฑ์	137	(66.8)
น้าหนักมากเกินเกณฑ์	3	(1.5)

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความชุกของโรคหนองพยาธิ

ข้อมูลด้านความชุกของโรคหนองพยาธิพบว่า ตรวจพบโรคหนองพยาธิในทางเดินอาหาร
ในนักเรียนทั้งหมด ร้อยละ 59.5 (ข้อมูลแสดงในตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ความชุกของโรคหนองพยาธิในนักเรียน

จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนที่ได้รับการตรวจ	พบไข่พยาธิ	
		จำนวน	ร้อยละ
205	205	122	(59.5)

ความชุกของโรคหนองพยาธิในทางเดินอาหารพบในเพศชาย และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ
62.5 และ 56.9 ตามลำดับ พบในนักเรียนที่มีอายุอยู่ในช่วง 10 - 14 ปี มากที่สุด รองลงมาคืออายุอยู่
ในช่วง 5 - 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.5 และร้อยละ 63.0 ตามลำดับ พบในนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับ
ประถมศึกษา และระดับอนุบาล คิดเป็นเป็นร้อยละ 59.6 และร้อยละ 59.4 ตามลำดับ และพบใน
นักเรียนที่มีภาวะโภชนาการน้ำหนักก่อนข้างน้อย มากที่สุด รองลงมาคือภาวะโภชนาการน้ำหนัก
น้อยกว่าเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 80.6 และร้อยละ 64.7 ตามลำดับ (ข้อมูลแสดงในตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ความชุกของโรคหนองพยาธิจากการตรวจอุจจาระ ด้วยวิธี Kato's thick smear technique ในนักเรียนจำแนกตามเพศ อายุ ระดับเรียน และภาวะโภชนาการ

ข้อมูลด้านลักษณะประชากร	จำนวน (N=205)	พบไข่พยาธิ	ร้อยละ
เพศ			
ชาย	96	60	(62.5)
หญิง	109	62	(56.9)
อายุ (ปี)			
0 - 4	31	16	(51.6)
5 - 9	73	46	(63.0)
10 - 14	74	47	(63.5)
15 - 19	27	13	(48.1)
ระดับเรียน			
อนุบาล	69	41	(59.4)
ประถมศึกษา	136	81	(59.6)
ภาวะโภชนาการ(น้ำหนักตามเกณฑ์อายุ)			
น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์	34	22	(64.7)
น้ำหนักค่อนข้างน้อย	31	25	(80.6)
น้ำหนักตามเกณฑ์	137	74	(54.0)
น้ำหนักมากเกินไป	3	1	(33.3)

ลักษณะการกระจายของโรคหนองพยาธิจำแนกตามชนิด พบพยาธิไส้เดือนมากที่สุด รองลงมา คือ พยาธิปากขอ พยาธิใบไม้ตับ พยาธิตัวตืด และพยาธิเข็มหมุด คิดเป็นร้อยละ 48.3 ร้อยละ 8.8 ร้อยละ 3.9 ร้อยละ 1.5 และร้อยละ 1.0 ตามลำดับ (ข้อมูลแสดงในตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ความชุกของโรคหนองพยาธิจำแนกตามชนิดของพยาธิ ด้วยวิธี Kato's thick smear technique

ชนิดของพยาธิ	จำนวน (N=205)	ร้อยละ
พยาธิปากขอ	18	(8.8)
พยาธิไส้เดือน	99	(48.3)
พยาธิเข็มหมุด	2	(1.0)
พยาธิใบไม้ตับ	8	(3.9)
พยาธิตัวตืด	3	(1.5)

พบพยาธิปากขอ พยาธิใบไม้ตับ และพยาธิเข็มหมุด ในนักเรียนเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 12.5 ร้อยละ 8.3 และร้อยละ 1.0 ตามลำดับ และพบพยาธิไส้เดือน และพยาธิตัวตืดในนักเรียนเพศหญิง มากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.5 และ ร้อยละ 2.8 ตามลำดับ (ข้อมูลแสดงในตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ความชุกของโรคหนองพยาธิชนิดต่างๆ จำแนกตามเพศ

ชนิดของพยาธิ	ชาย (N= 96)		หญิง (N= 109)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พยาธิปากขอ	12	(12.5)	6	(5.5)
พยาธิไส้เดือน	45	(46.9)	54	(49.5)
พยาธิเข็มหมุด	1	(1.0)	1	(0.9)
พยาธิใบไม้ตับ	8	(8.3)	0	(0.0)
พยาธิตัวตืด	0	(0.0)	3	(2.8)

พบพยาธิปากขอมากที่สุดในักเรียนกลุ่มอายุ 10 - 14 ปี รองลงมาพบในกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.5 และร้อยละ 7.4 ตามลำดับ พบพยาธิไส้เดือนมากที่สุดในกลุ่มอายุ 5 - 9 ปี รองลงมาพบในกลุ่มอายุ 10 - 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.8 และร้อยละ 51.4 ตามลำดับ พบพยาธิเข็มหมุดในกลุ่มอายุ 0 - 4 ปี และกลุ่มอายุ 5 - 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.2 และร้อยละ 1.4 ตามลำดับ พบพยาธิใบไม้ตับมากที่สุดในกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี รองลงมาพบในกลุ่มอายุ 5 - 9 ปี เท่ากับ กลุ่มอายุ 10

- 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.4 และ 4.1 ตามลำดับ และพบพยาธิตัวตืดในกลุ่มอายุ 15-19 ปี รองลงมาพบในกลุ่มอายุ 10-14 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.7 และร้อยละ 2.7 ตามลำดับ (ข้อมูลแสดงในตารางที่ 8)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 8 ความชุกของโรคหนองปวยลิจชนิดต่างๆ จำแนกตามอายุ

ชนิดของปวยลิจ	อายุ (ปี)							
	0 – 4 (N = 31)		5 – 9 (N = 73)		10 – 14 (N = 74)		15 – 19 (N = 27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปวยลิจปากขอ	1	(3.2)	5	(6.8)	10	(13.5)	2	(7.4)
ปวยลิจไส้เดือน	15	(48.4)	40	(54.8)	38	(51.4)	6	(22.2)
ปวยลิจเข็มหมุด	1	(3.2)	1	(1.4)	0	(0.0)	0	(0.0)
ปวยลิจใบไม้ต้บ	0	(0.0)	3	(4.1)	3	(4.1)	2	(7.4)
ปวยลิจตัวตัด	0	(0.0)	0	(0.0)	2	(2.7)	1	(3.7)

พบพยาธิปากขอในนักเรียนระดับประถมศึกษา มากกว่านักเรียนระดับ อนุบาล คิดเป็น ร้อยละ 1.8 และ ร้อยละ 2.9 ตามลำดับ พบพยาธิไส้เดือนในนักเรียนระดับอนุบาล มากกว่า ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.6 และ ร้อยละ 45.6 ตามลำดับ พบพยาธิเข็มหมุดในนักเรียน ระดับอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 2.9 พบพยาธิใบไม้ตับในนักเรียนระดับประถมศึกษา มากกว่านักเรียน ระดับอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 4.4 และร้อยละ 2.9 ตามลำดับ และพบพยาธิตัวตืดในนักเรียนระดับ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 2.2 (ข้อมูลแสดงในตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ความชุกของโรคหนอนพยาธิชนิดต่างๆ จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ชนิดของพยาธิ	ระดับอนุบาล (N= 69)		ระดับประถมศึกษา (N= 136)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พยาธิปากขอ	2	(2.9)	16	(11.8)
พยาธิไส้เดือน	37	(53.6)	62	(45.6)
พยาธิเข็มหมุด	2	(2.9)	0	(0.0)
พยาธิใบไม้ตับ	2	(2.9)	6	(4.4)
พยาธิตัวตืด	0	(0.0)	3	(2.2)

พบพยาธิปากขอมากที่สุดในักเรียนที่มีน้ำหนักค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 22.6 รองลงมาคือนักเรียนที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 8.8 และไม่พบในนักเรียนที่มีน้ำหนัก เกินเกณฑ์ พบพยาธิไส้เดือนมากที่สุดในักเรียนที่มีน้ำหนักค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 67.7 รองลงมา คือ นักเรียนที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 58.8 พบพยาธิเข็มหมุดในักเรียนที่ มีน้ำหนักตามเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 1.5 พบพยาธิใบไม้ตับในักเรียนที่มีน้ำหนักตามเกณฑ์และ น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 5.1 และ ร้อยละ 2.9 ตามลำดับ พบพยาธิตัวตืดในักเรียนที่ น้ำหนักตามเกณฑ์เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 2.2 (ข้อมูลแสดงในตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 จำนวนชนิดของพยาธิชนิดต่างๆ จำแนกตามภาวะโภชนาการ

ชนิดของพยาธิ	น้ำหนัก น้อยกว่าเกณฑ์ (N=34)		น้ำหนัก ค่อนข้างน้อย (N=31)		น้ำหนัก ตามเกณฑ์ (N=137)		น้ำหนัก เกินเกณฑ์ (N=3)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	พยาธิปากขอ	3	(8.8)	7	(22.6)	8	(5.8)	0
พยาธิไส้เดือน	20	(58.8)	21	(67.7)	57	(41.6)	1	(33.3)
พยาธิเข็มหมุด	0	(0.0)	0	(0.0)	2	(1.5)	0	(0.0)
พยาธิใบไม้ตับ	1	(2.9)	0	(0.0)	7	(5.1)	0	(0.0)
พยาธิตัวตืด	0	(0.0)	0	(0.0)	3	(2.2)	0	(0.0)

นักเรียนที่ตรวจพบพยาธิเพียงหนึ่งชนิด คิดเป็นร้อยละ 91.0 และนักเรียนที่ตรวจพบพยาธิ 2 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 9.0 (ข้อมูลแสดงในตารางที่ 11) โดยนักเรียนที่พบพยาธิ 2 ชนิด ได้แก่ พยาธิปากขอกับพยาธิไส้เดือน คิดเป็นร้อยละ 7.4 พยาธิไส้เดือนกับพยาธิเข็มหมุด และพยาธิไส้เดือนกับพยาธิใบไม้ตับเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตารางที่ 11 จำนวนชนิดของพยาธิที่ตรวจพบในนักเรียนแต่ละคน

จำนวนนักเรียน ที่ตรวจ	จำนวนนักเรียน ที่พบพยาธิ	1 ชนิด		2 ชนิด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
205	122	111	(91.0)	11	(9.0)

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความชุกและลักษณะทางประชากรของนักเรียน

พบว่าความชุกของโรคหนองพยาธิในทางเดินอาหาร มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความชุกของโรคหนองพยาธิในทางเดินอาหารกับเพศ อายุ และระดับชั้นเรียนของนักเรียน (ข้อมูลแสดงในตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ความชุกของโรคหนองพยาธิและลักษณะทางประชากรของนักเรียน

ข้อมูลด้านลักษณะประชากร	จำนวน (N=205)	พบพยาธิ	ร้อยละ	p-value
เพศ				0.413
ชาย	96	60	(62.5)	
หญิง	109	62	(56.9)	
อายุ (ปี)				0.375
0 - 4	31	16	(51.6)	
5 - 9	73	46	(63.0)	
10 - 14	74	47	(63.5)	
15 - 19	27	13	(48.1)	
ระดับชั้นเรียน				0.985
อนุบาล	69	41	(59.4)	
ประถมศึกษา	136	81	(59.6)	
ภาวะโภชนาการ(น้ำหนักตามเกณฑ์อายุ)				0.021
น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์	34	22	(64.7)	
น้ำหนักค่อนข้างน้อย	31	25	(80.6)	
น้ำหนักตามเกณฑ์	137	74	(54.0)	
น้ำหนักมากเกินไป	3	1	(33.3)	

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความชุกของโรคหนอนพยาธิรายชนิด และพฤติกรรมการป้องกัน
โรคหนอนพยาธิในทางเดินอาหาร

พบความสัมพันธ์ระหว่างความชุกของโรคพยาธิปากขอ (Hookworm) กับการใช้ส้วม พฤติกรรมการใช้รองเท้าเมื่อเดินบนพื้นดิน และการใช้รองเท้าเมื่อถ่ายอุจจาระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความชุกของโรคพยาธิปากขอกับการมีส้วม และการรับประทานยาถ่ายพยาธิ (แสดงข้อมูลในตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ความชุกของโรคพยาธิปากขอ (Hookworm) กับการมีส้วม พฤติกรรมการใช้ส้วม การใช้รองเท้าเมื่อเดินบนพื้นดิน ใช้รองเท้าเมื่อถ่ายอุจจาระ และการกินยาถ่ายพยาธิ

พฤติกรรมการป้องกันโรค	จำนวนนักเรียนที่ รับการตรวจ (N=205)	พบพยาธิปากขอ		p-value
		จำนวน	ร้อยละ	
การมีส้วม				0.370
มี	128	13	(10.2)	
ไม่มี	77	5	(6.5)	
การใช้ส้วม				0.036
ใช้ทุกครั้ง	39	0	(0.0)	
ใช้เป็นบางครั้ง	106	9	(8.5)	
ไม่เคยใช้	60	9	(15.0)	
การใช้รองเท้าเมื่อเดินบนพื้นดิน				0.000
ใช้ทุกครั้ง	46	3	(6.5)	
ใช้เป็นบางครั้ง	143	9	(6.3)	
ไม่เคยใช้	16	6	(37.5)	

ตารางที่ 13 ความชุกของโรคพยาธิปากขอ (Hookworm) กับการมีส้วม พฤติกรรมการใช้ส้วม การใช้รองเท้าเมื่อเดินบนพื้นดิน ใช้รองเท้าเมื่อถ่ายอุจจาระ และการกินยาถ่ายพยาธิ (ต่อ)

พฤติกรรมป้องกันโรค	จำนวนนักเรียนที่ รับการตรวจ (N=205)	พบพยาธิปากขอ		p-value
		จำนวน	ร้อยละ	
การใช้รองเท้าเมื่อถ่ายอุจจาระ				0.001
ใช้ทุกครั้ง	66	2	(3.0)	
ใช้เป็นบางครั้ง	120	10	(8.3)	
ไม่เคยใช้	19	6	(31.6)	
การรับประทานยาถ่ายพยาธิ				1.000
เคย	30	2	(6.7)	
ไม่เคย	175	16	(9.1)	

พบว่าความชุกของโรคพยาธิไส้เดือน (*Ascaris lumbricoides*) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการล้างมือก่อนการรับประทานอาหาร การล้างมือหลังถ่ายอุจจาระ และการใช้ช้อนในการรับประทานอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความชุกของโรคพยาธิไส้เดือนกับพฤติกรรมการล้างผักสดก่อนรับประทาน การรับประทานผักสด และการรับประทานยาถ่ายพยาธิ (แสดงข้อมูลในตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ความชุกของโรคพยาธิไส้เดือน (*Ascaris lumbricoides*) กับพฤติกรรมการล้างมือก่อนรับประทานอาหาร การใช้ช้อนในการรับประทานอาหาร การล้างมือหลังการถ่ายอุจจาระ การรับประทานผักสด การล้างผักสดก่อนรับประทาน และการรับประทานยาถ่ายพยาธิ

พฤติกรรมการป้องกันโรค	จำนวนนักเรียนที่ รับการตรวจ (N=205)	พบพยาธิไส้เดือน		p-value
		จำนวน	ร้อยละ	
การล้างมือก่อนรับประทานอาหาร				0.029
ล้างมือทุกครั้ง	28	7	(25.0)	
ล้างมือเป็นบางครั้ง	136	70	(51.5)	
ไม่เคยล้างมือ	41	22	(53.7)	
วิธีการใช้ช้อนในการรับประทานอาหาร				0.021
ใช้ช้อนทุกครั้ง	46	14	(30.4)	
ใช้ช้อนเป็นบางครั้ง	114	60	(52.6)	
ไม่เคยใช้ช้อน	45	25	(55.6)	
การล้างมือภายหลังการถ่ายอุจจาระ				0.002
ล้างมือทุกครั้ง	39	9	(23.1)	
ล้างมือเป็นบางครั้ง	127	69	(54.3)	
ไม่เคยล้างมือ	39	21	(53.8)	
การล้างผักสดก่อนรับประทาน				0.953
ล้างทุกครั้ง	63	30	(47.6)	
ล้างเป็นบางครั้ง	139	68	(48.9)	
ไม่เคยล้างมือ	3	1	(33.3)	

ตารางที่ 14 ความชุกของโรคพยาธิไส้เดือน (*Ascaris lumbricoides*) กับพฤติกรรมการล้างมือก่อนรับประทานอาหาร การใช้ช้อนในการรับประทานอาหาร การล้างมือหลังการถ่ายอุจจาระ การรับประทานผักสด การล้างผักสดก่อนรับประทาน และการรับประทานยาถ่ายพยาธิ (ต่อ)

พฤติกรรมการป้องกันโรค	จำนวนนักเรียนที่ รับการตรวจ (N=205)	พบพยาธิไส้เดือน		p-value
		จำนวน	ร้อยละ	
การรับประทานผักสด				
รับประทานเป็นประจำ	52	24	(46.2)	0.085
รับประทานเป็นบางครั้ง	148	75	(50.7)	
ไม่เคยรับประทาน	5	0	(0.0)	
การรับประทานยาถ่ายพยาธิ				0.325
เคย	30	12	(40.0)	
ไม่เคย	175	87	(49.7)	

พบว่าความชุกของโรคพยาธิเข็มหมุด (*Enterobius vermicularis*) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ช้อนในการรับประทานอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความชุกของโรคพยาธิเข็มหมุดกับพฤติกรรมการล้างมือก่อนรับประทานอาหาร การล้างมือหลังการถ่ายอุจจาระ และการรับประทานยาถ่ายพยาธิ (แสดงข้อมูลในตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ความชุกของโรคพยาธิเข็มหมุด (*Enterobius vermicularis*) กับพฤติกรรมการล้างมือ ก่อนรับประทานอาหาร การใช้ช้อนในการรับประทานอาหาร การล้างมือหลังการถ่ายอุจจาระ และการรับประทานยาถ่ายพยาธิ

พฤติกรรมป้องกันโรค	จำนวนนักเรียนที่ รับการตรวจ (N=205)	พบพยาธิเข็มหมุด		p-value
		จำนวน	ร้อยละ	
การล้างมือก่อนรับประทานอาหาร				0.057
ล้างมือทุกครั้ง	28	0	(0.0)	
ล้างมือเป็นบางครั้ง	136	0	(0.0)	
ไม่เคยล้างมือ	41	2	(4.9)	
วิธีการใช้ช้อนในการรับประทานอาหาร				0.047
ใช้ช้อนทุกครั้ง	46	0	(0.0)	
ใช้ช้อนเป็นบางครั้ง	114	0	(0.0)	
ไม่เคยใช้ช้อน	45	2	(4.4)	
การล้างมือภายหลังการถ่ายอุจจาระ				0.617
ล้างมือทุกครั้ง	39	0	(0.0)	
ล้างมือเป็นบางครั้ง	127	1	(0.8)	
ไม่เคยล้างมือ	39	1	(2.6)	
การรับประทานยาถ่ายพยาธิ				0.272
เคย	30	1	(3.3)	
ไม่เคย	175	1	(0.6)	

ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความชุกของโรคพยาธิตัวตืด (*Taenia spp.*) กับพฤติกรรมการรับประทานเนื้อสัตว์สุกๆ ดิบๆ (การรับประทานลาบหมูดิบ การรับประทานลาบเนื้อดิบ การรับประทานส้าเนื้อดิบ การรับประทานแหนมหมูดิบ และการรับประทานหลู้หมู) และการรับประทานยาถ่ายพยาธิ (แสดงข้อมูลในตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ความชุกของโรคพยาธิตัวตืด (*Taenia spp.*) กับพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ปรุงด้วยเนื้อสัตว์สุกๆ ดิบๆ และการรับประทานยาถ่ายพยาธิ

พฤติกรรมการป้องกันโรค	จำนวนนักเรียนที่ รับการตรวจ (N=205)	พบพยาธิตัวตืด		p-value
		จำนวน	ร้อยละ	
การรับประทานเนื้อสัตว์สุกๆ ดิบๆ				1.000
รับประทานเป็นบางครั้ง	165	3	(1.8)	
ไม่เคยรับประทาน	40	0	(0.0)	
การรับประทานยาถ่ายพยาธิ				0.379
เคย	30	1	(3.3)	
ไม่เคย	175	2	(1.1)	

พบว่าความชุกของโรคพยาธิใบไม้ตับ (*Opisthorchis viverrini*) มีความสัมพันธ์กับการรับประทานอาหารที่ปรุงด้วยปลาสุกๆ ดิบๆ (ลาบปลาดิบ ส้าปลาชีว ปลาต้ม ปลาไร่ดิบ ปลาจ่อม ปลาเผา แหนมปลา และจี่ปลา) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความชุกของโรคพยาธิใบไม้ตับกับการรับประทานยาถ่ายพยาธิ (แสดงข้อมูลในตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ความชุกของโรคพยาธิใบไม้ตับ (*Opisthorchis viverrini*) กับพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ปรุงด้วยปลาสุกๆ ดิบๆ และการรับประทานยาถ่ายพยาธิ

พฤติกรรมการป้องกันโรค	จำนวนนักเรียนที่ รับการตรวจ (N=205)	พบพยาธิใบไม้ตับ		p-value
		จำนวน	ร้อยละ	
การรับประทานอาหารที่ปรุงด้วยปลาสุกๆ ดิบๆ				0.007
รับประทานเป็นบางครั้ง	104	7	(6.7)	
ไม่เคยรับประทาน	101	1	(1.0)	
การรับประทานยาถ่ายพยาธิ				0.607
เคย	30	0	(0.0)	
ไม่เคย	175	8	(4.6)	